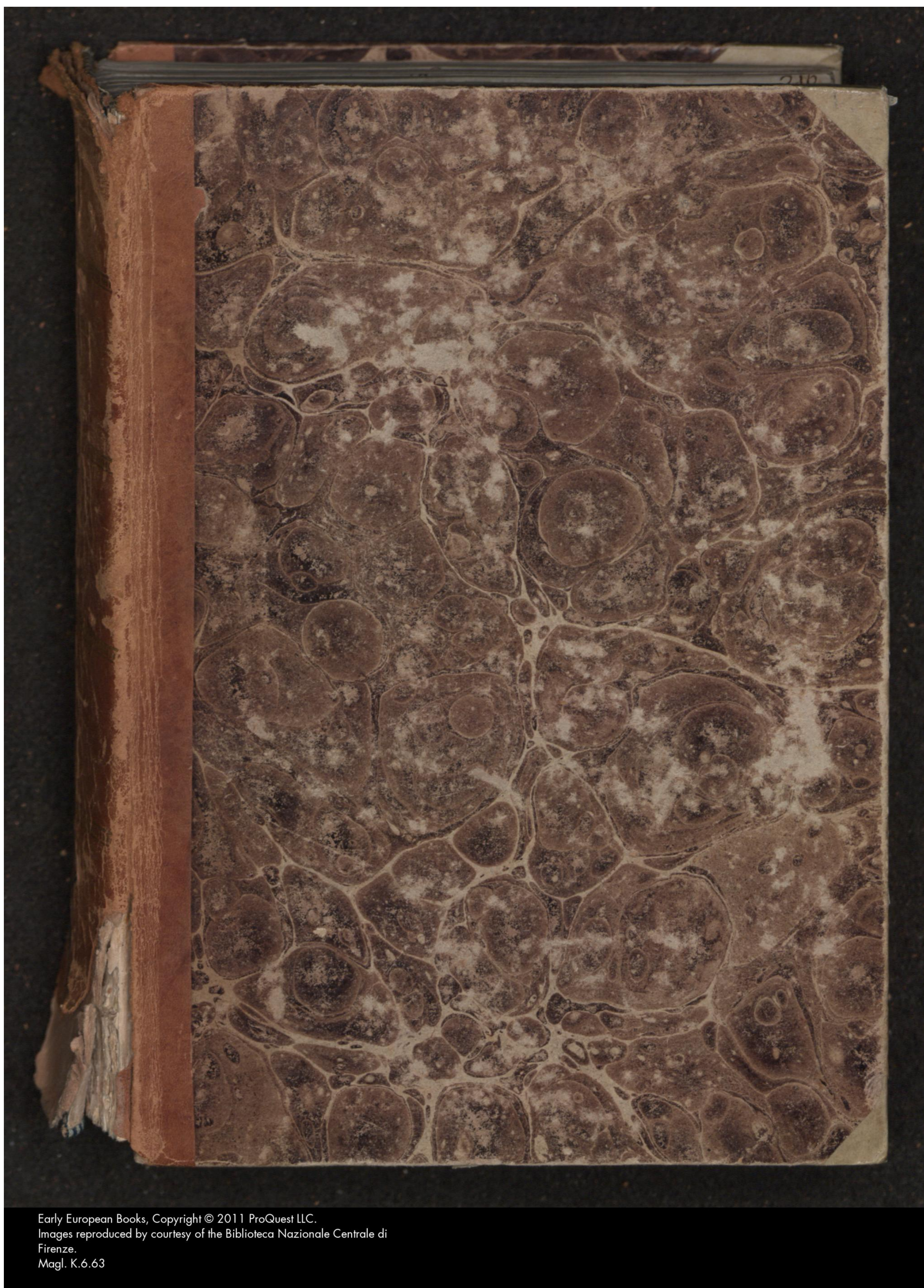
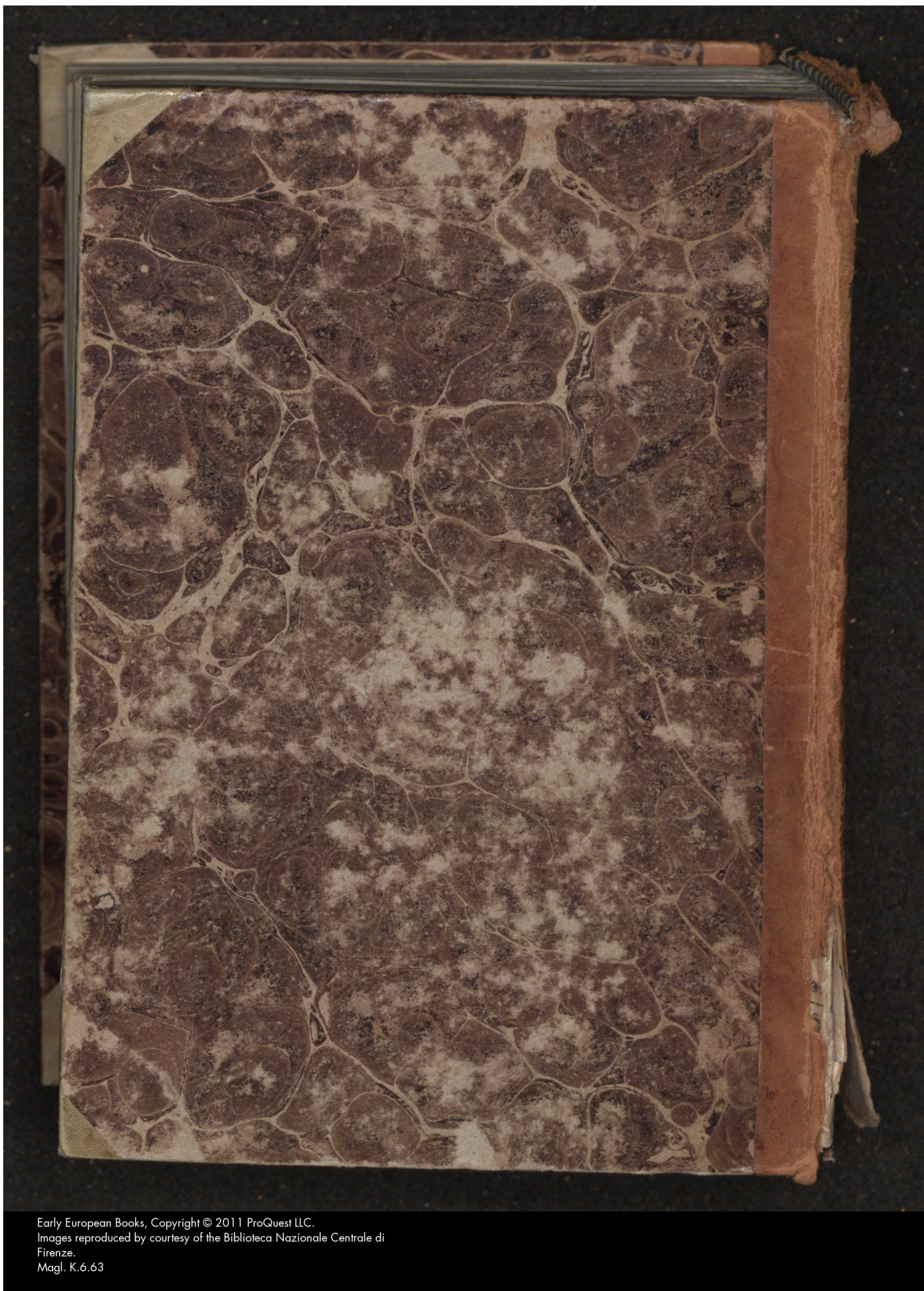
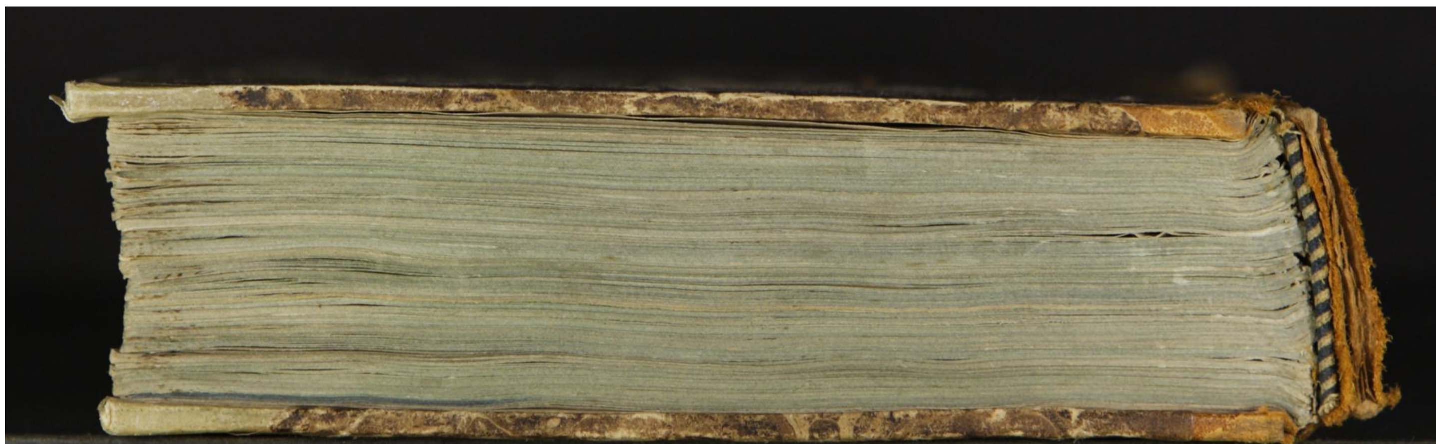

Oratio Thome ex capitaneis de celleonibus ordinis predicatorum theologie eximij professoris Comendatarij monasterij beate Marie de pietate dei ordinis cistercien Cenacen dioces oratoris xpianissimi fracorum regis ad Sixtum iiij pon. max. in die oim sanctorum hibita in capella sacripalacij ano dni Mcccclxxxiij.

Merces vra copiosa est in celis. Math. v. c. Difficilimu sp existimaui Btissime pater. eu me hoiez exhibere q et ingenij vibus et dicendi pita digne de diuinis quicqua in mediu afferre potuissez. Na hic psertim sacerrim locus clarissim couent et admirada materie grauitas. lratissimi ni pmis viri et huanaru diuinarumqz rerum agnitioe pclari optare vident eloquiu. an iaduerto si qdez pontificia maiestate senatorum orbis excellentissimu splendore. doctissimorum insup virorum ingenia pclara. q suspensis luibus et erectis auribus aliqd voluptatis se arbitrant accepturos. hos et eni pse ferre videt sanctorum oim immortalis atqz eterna felicitas de qua mihi nuc habedus estfmo Que cu mecu ipe vsare aio decidi viribus destitut et oppssus a gla. Uerum vbi an iaduerti ingenita et incredibile ani tui masuetudine clemetissime pares qua ceteris facile pstas. aim virib diffidente erexi et ea marie suasione induct addicedu fidutia accepi. Sz est materia qua grauis et humeris meis plurimu dispernã ea q interris sunt et in pspectu difficile inuenim et cu labore q aut incelis sunt qs inuestigabit. Ez et doctor gentiu Paul ait. Ocul no vidit nec auris audiuit et in cor hois no ascendit. que pparauit de diligentib se. Archanas qppe dei ingenio ac pprijs sensib pphendi mime pnt Quare supne felicitatis noticia pribus diuio muere reuelata enarrare si voluero vt radi supcelestis vitatis ingenia nra plustret orandu est q ad diuina capescada nos pmptiores reddat et ad pseqnda fortiores. Neqz eni desiderari qd potest si penitus ignoret. Illi igit supplicandu eristio q vbu dedit euagelizatib vtute multa et linguas infantiu facit dissertas et quo sine nullu rite fundat exordiu cui maiestate facili idinanda arbitror si tronu maiestatis ei an

gelico venerabimur ore hūili igit̄ ipā3 dei genitricē p̄ce flectam⁹ ꝛ tacitis vocib⁹ Gabrielis salutatione p̄cemur. Aue maria.

¶ P̄reclarā toto terrarꝫ orbe latissimo sanctorꝫ oīm solēnitatē. S. po. i. hac mēorabili luce celebrādā3 p̄scorꝫ decreuit ātiqtas ꝛ q̄3 io cūde q̄3 venerabil'r quāq3 ꝺuotissime recolēda sit dicēdū existiaui Cōsueuere pies singl'orꝫ sctōrꝫ mēoriā letis ꝯplecti viscerib⁹ ipis orbis repatori grās exibētes ob bn̄ficia scti illi⁹ meritis nr̄e hūane ꝯcessa nature. hac ꝟo celeberria die nō mō vni⁹ s3 toti⁹ triūphantis curie spūu3 recēsem⁹ officia nobis adhuc piclitātib⁹ diuia misratōe collata q̄ nll'a spare merita nll'a petere oīo p̄sūsiss3. Quāto igit̄ vniuersi ordis dignitas ꝛ cūctorꝫ p̄clara facinora ptic'laris cuiusq3 p̄stant opib⁹ tanto maiori ornatu. ardētiori affectu deuotiori demū leticia ꝯpleti debem⁹ ꝛ nobis gratulātes ꝛ eorꝫ vere ꝛ immortali gl'e ꝯgaudere cupiētes. Uere inquā gl'e quā illi iam possidēt ꝛ nos deo duce sum⁹ q̄nq3 visuri q̄ illis in spe3 ꝛ nobis in spe q̄3 maria q̄q3 admirabilis sit triplici ex causa aperiendū duxi.

Causa diuine cognitionis cum clara visione.

Causa diuine cōprehensionis cum secura possessione.

Causa diuine fruitionis cum excellenti delectatione.

Diuinā siq̄de3 maiestatē obiectū dicim⁹ act⁹ btīfice ꝯgnitōis ꝯp̄hēsionis ꝛ fruitōis intellectui corrn̄dens mēorie ꝛ volūtati ꝑ premio fidei spei ꝛ caritatis Nā cū potētissimū deū finē esse oīs substātie intelligētis ꝛ psecutōe3 arbitremur ad ipi⁹ ꝯtēplatōe3 intelligentiāq3 oē3 opā3 studiūq3 oē adhibendū cēseo. Js nāq3 nec aurib⁹ pcipit̄. nec cernit̄ oc'lis. nec s̄mone ꝑfert̄. mens eū sola ꝑspicit intuet̄. sola q̄re mētis obtutus erigere ope p̄ciū existimo. vt fulgidū lumē nullis innixū tenebris effulgeat ꝛ nobis ꝟitatis radi⁹ elucescat. vel naturalis q̄ per rōe3 vel gracie. q̄ per reuelatōe3 vel glorie. qui per clarā visionē. Naturali sana intelligētie inheretes deū cognoscim⁹ per singulas mūdi pticulas vbiq3 splēdescere suiq3 adeo mortalib⁹ noticiā p̄stare vt nō intelligere mō sed manib⁹ etiā ipsis si dicere phas sit liceat attractare. Na3 vndiq3 nr̄is oculis ei⁹ obuersat̄ seq3 incolat ꝛ obicit imago Unde ꝛ vas electiōis

Paul⁹ romanis ait inuisibilia eñ a creatura mūdi p ea que facta
sunt intellecta ɔspiciunt̃ sempiterna quoqꝫ ei⁹ ꝟtus ꝛ diuitas· In
uisibilia inqt· i· potētia· Sapiētia· Bonitas· Potētia· Certe si reꝝ
magnitudinē speculari voluerim⁹ luce clari⁹ intelligēs id diuinū
esse posse a quo fluāt vniuersa Unde sapiēs Uani sunt hoīes in
qbus nō subest sciētia dei ꝛ de his q̄ vident̃ bona nō potuerūt in
telligere eū q̄ est nec opib⁹ attendētes agnouerūt qs esset artifex
Sꝫ aut ignē aut spm̄ aut citatū aerē. aut girū stellaꝝ aut nimiam
aquā· aut solē· aut lunā rectores orb̄ terraꝝ deos putauerūt· quo/
rū si spē delectati deos arbitrati sunt sciāt q̄ꝫtū dn̄ator eoꝝ specio
sior est Spēi eñ generator hec oīa cōstituit aut si virtutē ꝛ opa
eoꝝ mirati sunt intelligāt ab his qm̄ q hec cōstituit fortior est il/
lis a magnitudīe eñ spēi ꝛ creature cognoscibilr̄ poterit hoꝝ crea
tor videri vniuersuꝫ qppe mōm nutu nō manib⁹ fabricat⁹ est opi
fex q ꝛ si lucē habitet inaccessibilē homo tñ diuī opis inspector et
ipm rebus oībus adesse ꝛ vitā ꝛ motū cunctis cōicare cōspiciet.
Nam ꝛ aīaꝫ corpi pn̄teꝫ ꝛ ex motu ꝛ vita cognoscim⁹ licꝫ inuisibi/
lis sit spūs eñ est Eodē ꝛ mō deū speculari racio suadet qd̄ ꝛ Ma
ronis dicta cōfirmāt Principio celū terrā camposqꝫ liquētes lucē/
tēqꝫ globum lune titaniaqꝫ astra·
Spirit⁹ intus alit totūqꝫ infusa per artus·
Mens agitat moleꝫ ꝛ magno se corpore miscet·
¶ Dei sapientiā intueri facile poterim⁹· si solem ipm si lune cur/
sum si reliquoꝝ sideꝝ ordinē suspexim⁹· diuersoꝝ nanqꝫ diuersi
sunt motus· Cuncta eteñ in numero pondere ꝛ mēsura in mō spē
ꝛ ordine sapiētissime collocauit attingēs a fine vsqꝫ ad finem for
titer ꝛ disponens oīa suauiter Unde sapientissimus Job Sapi/
ens est corde ꝛ fortis robore quis restituit illi ꝛ pacem habuit· qui
transtulit montes ꝛ nescierūt hi quos subuertit in furore suo qui
precepit soli ꝛ non oritur ꝛ stellas claudit quasi sub signaculo qui
excendit celos solus ꝛ graditur super fluctus maris. Qui facit ar
tuꝝ ꝛ oriona ꝛ hyadas ꝛ īteriora austri· q facit magna ꝛ īcōprehē
sibilia ꝛ mirabilia quoꝝ non est numerus· Deus cui⁹ ire resistere

nemo poteſt· ꝛ ſub quo curuant̃ qui portãt orbẽ qui extẽdit aqui-
lonẽ ſuper vacuũ ꝛ appendit terrã ſuper nihili qui ligat aquas in
nubibꝰ ſuis vt nõ erũpant pariter deorſuꝫ· qui tenet vultũ ſolij ſui
ꝛ expandit ſuper illud nebulã ſuã· Terminũ circũdedit aqͣs vſqꝫ
dũ firmat̃ lux ꝛ tenebre Colũne celi cõtremiſcũt ꝛ pauẽt aduentũ
eiꝰ in fortitudine illiꝰ repẽte maria cõgregata ſunt: ꝛ prudẽtia illi
us percuſſit ſuꝑbũ· Spũs eiꝰ ornauit celos ꝛ obſtetricãte eiꝰ manu
eductus eſt coluber tortuoſus Utinã nobis facultas daret̃ vt ali
aꝝ ãminiculo in ſublimẽ aeris plagã volare poſſemꝰ· Cerneremꝰ
ſiquidẽ terre ſoliditatẽ maris diffuſionẽ fluxũ fluminũ aeris am
plitudinẽ ignis actuitatẽ· aſtroꝝ curſus celi rapidã velocitatẽ· O
iocũdã viſionẽ· o dulce ſpectaculũ· ꝑfecto vno· eodẽqꝫ luminũ mo
tu ſeriẽ mũdi totiꝰ ꝯpꝛehenderemꝰ: ꝛ in ſapiẽtiſſimi artificis laudẽ
eſſent oĩm ora laxãda· At ſi diſtincte magis proſpicere volueris·
Mercuriũ trãſmagiſtũ· i· ter maximũ aĩaduertas· nã phũs maxi
mꝰ maximꝰ ſacerdos: ꝛ rex maximꝰ extitit· Hic in tãta hoĩm vene
ratõe hĩtꝰ eſt vt inter deos relatꝰ ſit tẽpla ꝙꝫ numĩ illiꝰ cõſtructa
cũ plurima hic inter phõs ꝑ̃mus a phiſicis ꝛ meth· ad diuinoꝝ cõ
tẽplatõeꝫ ſe cõtulit· Primꝰ de maieſtate dei demonũ ordine· ꝛ aĩa
rũ mutationibꝰ ſapiẽtiſſime diſputauit· Eum ſequutꝰ orpheꝰ· or
pheo ſucceſſit· Aglophemꝰ huic Pitagaras· quẽ Philolaꝰ eſt ſecta
tus ꝛ Socrates diui Platõis p̃ceptor nec vt phũs ſed veluti ꝓphe
ta loqt̃ canitqꝫ futura· Nã eũ lactantiꝰ inter vates annumerat· ꝛ
Auguſtinꝰ inter Sibillas hic cupiẽs mortales in dei ꝯgnitõe ma
nuducere ex hoĩs artificioſa cõditõe inqͣt ad Tatiũ filiũ Age filij
circũ ſpẽ humani corpis opificiũ cuius admonitõe ꝑdiſce· qͣs tam
pulchre imaginis ꝯditor· qͣs ocl'oꝝ pictor· qͣs nares aureſqꝫ torna
uit· qͣs labia diſtẽdit oris· qͣs neruos tẽtẽdit atqꝫ ligauit qͣs irri-
gauit vẽas· qͣs oſſa cõgeſſit ſolida· qͣs carnẽ pellicula tenui circũ
eunte ꝯtexit· qͣs digitos articuloſqꝫ diſcreuit· qͣs fũdamẽta pedũ
extẽdit· qͣs ꝑforauit poros atqꝫ meatꝰ aparuit· qͣs ſplennẽ coegit
atqꝫ ꝯꝑſſit· qͣs piramidẽ impſſit cordi figurã· qͣs iecoris porrexit
fibras qͣs polmoni ſculpſit fiſtulas qͣs honorãda corpis mẽbra in

ppatulo figurauit· qs obscena in obscuro prsus abdidit eaqꝫ ab
aspectu cernentiũ voluit secreta iacere· Uidete sũme dei sacerdos
ꝛ ãplissimi dñi quot diuie artis opa in vna eadeqꝫ materia dmõ
strãt · singlaqꝫ pulchra recteqꝫ dimẽsa necnõ in ppis officijs dña
qs Nã singla finxit· qlis mr qlis pr· Nõne sol⁹ ipe inuisibilis de
us cũcta ppria volũtate mollit⁹ est· Et em̃ cũ statuã aut imaginẽ
absqꝫ fabro vl pictore fieri nll⁹ asserere audeat mirã mũdi hui⁹ cõ
structõez absqꝫ ꝯditore cõstituisse putabim⁹: Ecce clara rõne de/
duxim⁹ qꝫ sapiẽtissime sit oĩpotens cuncta metitus·
¶ Bonitas insup dei affatĩ cognoscit a creatura mũdi·l· ab hoĩe
cui datũ est oĩ cõicare nature Queãdmodũ em̃ res pducunt in
esse p potentiã. p sapiaz gubernant ꝛ disponũt ita diuĩa bonita/
te ꝯseruant ꝛ pficiunt cui ꝟitati theologoꝝ ꝟtex dionisi⁹ alludit
pmo de·di·no· Deus oĩm est cã ꝛ pricipiũ. ꝛ substãtia ꝛvita ꝛ deci
dentiũ ab ipa est reuocatio ꝛ resurrectio Eoꝝ aũt q̃ ad deiformis
corruptiuũ prolapsa sunt reuocatio· ꝛ reformatio. Eoꝝ aũt q̃ scdm
q̃ndã cõmotõez in mũdaz mouent collocatio sancta Et stãtiũ fir
matio ꝛ ad ipm sursuz actoꝝ suscitatĩa mãuductio. Et eoꝝ que il
lñinant illumĩatio Et eoꝝ q̃ pficiũt pfectõis pncipat⁹ ꝛ eoꝝ que
deificant thearchia hactenus de dei naturali cognitiõe·
¶ Ueꝝ si diuĩe reuelatõis radiũ aĩaduerterim⁹· ouiũ xp̃i zelãtissi
me pastor· Ea q̃ de deo naturalis lumĩs fulgore noscũt · Et si apd
phõs marĩa sint ppe nulla videbũt ꝛ vana ꝛ cũ plurib⁹ errorib⁹
referta Anaxagoras etm̃ ꝛ Empediocles Plato ꝛ Epicur⁹ Demo
crit⁹ ꝛ mellisus Uarro Achademic⁹ Stoic⁹ zeno vl crispus Arist·
periapatetic⁹ ꝛ Alexã· Possidoni⁹ mathẽa· ꝛ Euclides ꝯrijs ꝛ op/
positis dissensere sñĩs· quoꝝ nũc errores vl referre vl refellere nul
li⁹ opepreciũ arbitror Naz fide ꝛ certiores reddimur de diuinis ꝛ
longe maiori reꝝ noticia pstam⁹. Ea qppe q̃ humana rõe inuesti
gari pñt fallitati subici sepe nũero videm⁹ qꝫ eruditissimoꝝ viro/
rũ ꝯria incõplurimis testat opinio· Fidei ꝟo splẽdore illa cogno/
scim⁹ que pria: ꝛ ineffabilis ꝟitas supra humanã rõez nobis reue
lare dignat· Cuiqꝫ dẽpme ꝛ ĩeffabili ꝛ ĩfallibli ꝟitati q̃ de⁹ est error

subesse minime pōt Eaz obrē Paul⁹ vas electōis ephesinā ortabat̄ ecclaz·d· Non āplius ābuletis sicut gētes ambulāt in vāitate sen sus sui tenebris obscuratū habētes intellectū alienati a scia dei:⁊ comitijs ait· Loqmur dei sapiāz inter pfectos in ministerio quā nemo principū hui⁹ mūdi cognouit·i·phōꝝ·Plura qppe de diui nis femella fidelis intelligit q̄z mūdi sapiētes q cū deū cognouis sent·nō sicut deū glorificauerūt aut gr̄as egerūt sed euanuerūt in cogitatiōibus suis ⁊ obscuratū est insipiens cor eoꝝ dicētes em̄ se esse sapiētes stulti facti sunt ⁊ mutauerūt glāz incorruptibilis dei in silitudinē imaginis corruptibilis hoīs et volucꝝ ⁊ q̄drupedū ⁊ serpentū ⁊ ꝯmutauerūt ꝟitatē dei in mendaciū ⁊ colluerūt ⁊ ser uierūt creature poti⁹ q̄z creatori q est bn̄dictus in secl'a Amē·
Et q̄z nō ꝓbauerūt deū hr̄e in noticiā tradidit illos in reꝓbū sen suz vt faciāt ea que nō ꝯueniūt repletos oī iniqtate malicia·forni catōe auaricia neqtia plenos inuidia hōicidijs ꝯtentōe dolo ma lignitate·Susurrones· detractores deo odibiles cōtumeliosos su pbos ellatos inuētores maloꝝ parētib⁹ nō obediētes insipiētes in cōpositos sine affectōe absq̄z federe sine misericordia·q cū iusticiā dei cognouissent nō intellexerūt qm̄ q talia agūt digni sunt mor te ⁊ non solū qui ea faciūt sed cōsentiūt faciētib⁹·non ad hec im pia ꝓphana ⁊ turpia fidei nr̄e lumē inducit· Sed piā docet atq̄z i nocentē ducere vitā sancte religionis fundamēta iacit diuina cō plecti suadet· Cohibet·vicia vere sapiētie ⁊ oīm ꝟtutū ornamēta largit̄ qd̄ diuis arriopata elegāti s̄mone cōclusit ad Thi· in pri· de di·no·d Nūc aūt o beate post theologicas ꝩpotiposes in diuio rū noīm reseratōez transeam⁹·Esto aūt nūc ⁊ a nobis eloqoꝝ pre diffinita lex ꝟitatē de deo dictoꝝ nos asseuerare nō in persuasi bilib⁹ humāe sophie ꝟbis s; in demōstratōe a spiritu motu theo logoꝝ ꝟtutis scd̄m quā ineffabilib⁹ ⁊ ignotis ineffabiliter ⁊ igno te coniūgimur·scd̄m meliorē nostre rōnalis ⁊ intellectualis virtu tis ⁊ operatiōis vnitionē hic de fide·
¶ Ecce hec ex pte dicta sunt viaꝝ ei⁹ ⁊ cū vix paruā sintillā s̄mo nis eius audierim⁹ qs potuerit tonitruū magnitudis illi⁹ intue

ri inquit Job·i.c·Preclaros illos cõsueuim⁹ appellare viros q̃ na
turalis sapiẽtie munere insigniti ceteris facile p̄stant. Uerꝫ excel/
lentiores illos existimauerim q̃ celestia ꝛ diuina pquirẽtes merue/
rũt dei reuelatiõe ad fastigiũ puehi tearchice veritatis·Sed feli
ces beatissimos arbitror qui iam carnis molle deposita nõ in cre
ature speculo vt p̄mi·nõ in fidei ꝛ scripturaꝝ enigmatibus vt scd̃i
sed facie ad faciẽ diuinaꝫ lucẽ ac supercelestis essentie claritatẽ vi
dent nõ vespertina nõ matutina sed meridiana intuitiõe speculã
tur qbus merito dicit᷑·merces vr̃a copi.est in celis. Merces inq̃ꝫ
fidei vr̃e que captiuũ redegistis intellectuꝫ vr̃m in obsequiũ xp̃i
copiosa est in diuini splẽdoris cõtemplatiõe· qñqꝫ vidistis ex par
te per fidẽ·nũc aũt pfecte cognoscitis p spẽꝫ queãdmodũ ꝛ cogniti
estis·Eadeꝫ pfecto est spẽs seu forma qua ꝛ deũ cognoscim⁹ ꝛ ab
ip̃o cogniti sum⁹·Nondũ inqt Jo· appuit quid erim⁹ scim⁹ autẽ
qm̃ cũ apparuerit similes ei erim⁹ qm̃ videbimus eũ sicuti est·Et
quõ similes·siles inq̃ꝫ Nam de⁹ videt ꝛ cognoscit seip̃m sicuti est
Et nos vt aqla dicit videbim⁹ eũ sicuti est ergo siles erim⁹ Alias
quo pacto beari posset aĩa·in est eñ hoĩ naturale desideriũ intel
ligẽdi causaꝫ cũ intuet᷑ effectũ Mõ cũ diuina essentia vel de⁹ ip̃e
sit prima oĩm reꝝ cã·si intellectus aĩe rõnalis nunq̃ꝫ posset intel
ligẽdo puenire ad p̄mã reꝝ causaꝫ esset inane nature desideriũ ꝛ
vanũ qd̃ tñ ip̃i aĩe a cõditore inditũ est qd̃ ꝛ bonitati ꝛ sapiẽtie re
pugnat altissimi·Nam sapiẽs inquit de⁹ ꝛ natura nihil faciũt fru
stra·Et iteꝝ Cuiuslibꝫ intellectualis nature beatitudo in pfectis
sime sui optatõe potẽtes cõsistit.Supremũ aũt in ea natura est in
tellect⁹ quare beatitudinẽ in nobilissima intellectus opatiõe ꝯsi
stere necesse est Ex nobilitate aũt rei intellecte nobilitas arguit᷑
intellectiõis teste Arist·x.ethi·pfectissima inqt operatio visus est
visus bñ dispositi ad pulcerrimũ eoꝝ que cadũt sub visu·Dei aũt
essentia oĩm intelligibiliũ excellẽtissima est q̃re in ipsi⁹ cõtempla
tiõe beatitudo cõsistit·Si igit᷑ dixerim⁹ aĩaꝫ in sua perfectissima
cognitiõe nequaqꝫ puenire posse ad videndũ in mediate diuinã
essentiã de necessitate sequet᷑ in alio q̃ꝫ in deo beatitudinẽ nr̃am

fore qd̄ ⁊ falsū esse ⁊ impossibile iudicam⁹ eo ꝙ vltima pfectio rei est qñ attingit ad suū principiū ⁊ vltimū finē qd̄ deū esse oīno cō spicuū est Js em̄ ait. Ego sum alpha ⁊ o principiū ⁊ finis sed xp̄s Paulo anteq̄ꝫ mortis subiret imperiū ne discipuli per varios ab/ ducerent̄ errores dicit Pater clarifica filiū tuū vt filius t. clarifi cet te sicut dedisti ei potestatē oīs caro. vt oīe qd̄ dedisti ei det eis vitam eternā hec est autē vita eterna vt cognoscāt te solū deū verum ⁊ quē misisti Jesum xp̄m. ⁊ Job. videbūt faciem eius in iu bilo. Tūc super oīpotentē delitijs affluens ⁊ leuabis ad deū fa ciē tuā. ⁊ ps. tūc. videb̄ ⁊ habūdab̄ gaudijs sepit̄ nis ⁊ mirabilit̄ ⁊ dilatabiliter cor tuū. Tūc diuine essentie claritatē ⁊ btificū vide/ bimus lumen. videbim⁹ inq̄ꝫ prem ⁊ filiū ⁊. s. s. Et quo naꝫ modo pater ab eterno intelligēdo seip̄m pduxit verbū verā sui imaginē patris substantiā atq̄ꝫ splendorē ip̄m dico verbū dei virtutē ⁊ dei sapiāꝫ in quo sunt oīs thesauri sapiētie ⁊ scie dei absconditi Ui debim⁹ ⁊ sp̄m s. p modū volūtatis nō nature sed amoris ab vtro/ q̄ꝫ pcedentē tria qdeꝫ supposita. tres ipostases. tres psonas. ⁊ quō hec tria vnū sunt. vna substātia. vna essentia. vna natura. Jntel/ ligem⁹ p̄ris potentiā. filij sapientiā. ⁊ sp̄us san. clemētiaꝫ. Tūc in tuebimur quid sint pprietates quid relatōes qd origines qd no titōes. qd attributa qd appriata qd ppa p qd differāt quō ɔsti tuāt ⁊ q̄liter distinguāt Cernēus q̄ sit ratio creatōis dispositio re demptiōis affectio glorificatiōis nihil abditū absconditū nihil. nihil incognitū patent secreta misteria clarescūt in luce cūcta vi/ nent̄. o beata visio. o felix ɔtēplatio. o beatificū spectaculū in quo nedū quidē diuina vt dixi Sed ⁊ naturalia oīa infantis nupri me baptizati aīa cognoscet ⁊ intelliget de celestib⁹ plusq̄ꝫ hermes albumasar vel ptolome⁹ de naturalib⁹ plus q̄ꝫ pictagoras zeno vl̄ plini⁹ De moralib⁹ plus q̄ꝫ stoici academie cultores vel peripate/ tici ⁊ vt breui sermone cōcludaꝫ oīa que ad eoꝝ facient. btitudinē clarissime videbunt qd̄ diuini⁹ arriopagita altissimo sermone de promsit Non em̄ iquit in cōmunicale est vl̄e bonū nulli existētiū sed in seipō sup̄sbālem collocans radiū vniuscuiusq̄ꝫ pportiona/

bilibus illūinatōib⁹ benigne supapparet ⁊ ad possibile ipi⁹ ꝯtem
platiōez ⁊ cōionē ⁊ assimulatiōez extendit sctās mētes q̄ ipi sicut
est phas ⁊ vt decet sanctos se immittūt ⁊ neq3 ad supi⁹ q̄3 coueni
ens est data dei apitōe supbe pſummūt neq3 ad inferi⁹ ex subie/
ctiōe ac pei⁹ ꝓlabunt᷑. Sed firme ⁊ indeclinabiliter ad radiū ipis
supsplendentē extendunt᷑ ꝯmensurato amore cōuenientiū illumi
nationū cū reuerentia sancta ⁊ caste ⁊ sancte alis eleuant᷑.
Diuinā ꝯphensionē assignam⁹ cū secura possessione mēorie corrñ
dentē ꝓ spei recōgnitōe. Paul⁹ sic currite vt ꝯphendatis Splen/
dor qppe diuie claritatis cū p silitudinē nō videat᷑ sed p essentiā
efficit᷑ quodāmō in ipo intelligēte ex intellectu aūt ⁊ re intellecta
fit vnū Unde ⁊ saluator ait ego claritatē quā dedisti in dedi eis
in spe v3 vt omēs vnū sint sicut tu pater in me ⁊ ego in te ⁊ ipi in
nobis vnū sint sicut ⁊ nos vnū sum⁹. Ex eo aūt ꝙ ipm cognitū cō
phendit᷑ in cognoscēte cōprehensionē dicim⁹ spei corrñdentē que
iā in re possidet qͦd diu expectauit Expectās inqt expectaui dn̄m
⁊ intēdit mihi. ⁊ in cāticis dicit᷑ Quesiui quē diligit aīa3. q̄siui eū
⁊ inueni nec dimittā q2 secure possideo ⁊ eo sūmo bono puari mi
nime possu3 Nā cū beatitudo sit stat⁹ oīm bonoꝝ agregatiōe pfe
ctus a felice omē malū excludere debet. timor aūt amittēdi felici/
tatē cū aīa3 dolore afficiat vel tristicia malū est ⁊ a statu ꝟo felici
tatis alienū q̄re ad verā btitudinē nccē est hoīe3 certā opinionē
hr̄e se nunq̄3 amisuꝝ bonū qd h3. hāc aūt opinionē verā vl̄ f'sa3 ne
cesse est. Si ꝟa ergo ꝟm est ꝙ nunq̄3 felicitate illa puant᷑. Sin āt
f'sa sit h⁹ ipm malū eē ꝺclarat Arist. vj. ethi. nā queadmod veꝝ ē
bonū intellect⁹ ita ⁊ falsū malū ipi⁹ est nō igit᷑ ille felix q f'se aliq̄
de re opinat᷑ Preterea ipossibile esse deducit᷑ aliquē diuinā essen
tiā videntē velle eā non videre cū sit sufficiētissimū bonū imo oē
bonū nllm hn̄s incomodū ⁊ cūctis desiderabilib⁹ replēs aīa3 satia
bor inqt dauid cū appuerit gl'a tua nō ergo illā ꝓpria volūtate di
mittet. S3 nec deo volēte pn̄t puari felicitate felices. Subtractōe3
qde3 celestis britudinis maximā esse penaꝝ haud dubitam⁹ q̄ a
iusto iudice deo infligi nō pōt nisi p maxia culpa in quā cadere

impossibile est qui essentiā dei vident. Ad hāc quippe visionē de necessitate sequit͂ rectitudo volūtatis qua stāte peccatū esse non potest. Certiores igit͂ effecti sunt qꝛ deo opante felicitatē perdere non pñt. q̄re securi de possessione supne felicitatis existūt. Unde Math. xxv. ibūt hij in suppliciū eternū iusti āt in vitā eternā. Et quidā ex pribus in celestib⁹ regnis par ꝛ atiꝭ sbñt flores suos q bus milites xp̄i coronant͂. Dei eñ in ineffabilis ꝛ in mēsa bōitas etiā hoc p̄uidit vt laboꝝ quidē tp̄s ꝛ agonis nō extēderet aut lō/gū faceret aut et̃ nā sꝫ breue ꝛ vt ita dicā momētaneū. vt ī hac breui ꝛ exigua vita agōes essent ꝛ labores in illa ꝟo celesti eterna es/set corona: ꝛ p̄mia meritoꝝ ꝓuidit qdem vt labores cito finirent͂ meritoꝝ ꝟo p̄mia sine fine durarēt ꝛ post hui⁹ mūdi tenebras vi suri essent cādidissimā lucē ꝛ accepturi maiorē cunctaꝝ passionū acerbitatib⁹ beatitudinē. Testāte hec Apos. Nō sunt cōdigne pas siones hui⁹ tp̄is ad. f. g. q̄re in. n. Nō igit͂ nos tedeat laboris cui tāta succedit qes nō pigeat viriliter pugnare qbus eterna corōa debet͂ Tota animi ꝟtute certem⁹ vt victorie palmā reportātes p henni triūpho gaudeam⁹. qui autē carnis illecebris emolliti vir tutū exercitia neglexerint aut insatiabilis cupiditatis cōpedibus iligati celestia despiciūt aut si ambitiōib⁹ inflati diuina poster/gāt cū eoꝝ finis aduenerit vite arbitror dicturos heu ꝑpter tpa/lē nephandāqꝫ leticiā. heu ꝑpter modicā ꝛ labilē glā ꝫ de vera gloria cecidim⁹ ꝑpter modicū tp̄s ppetuo igne cōsumimur ꝑ modica esca padisi dapib⁹ p̄uati sum⁹ ꝑpter diuitias pariturus diui/tias celestes amisim⁹ in seculo oīa possedim⁹ ꝛ letati sum⁹ nūc p̄/ter penas nihil habem⁹ ꝛ mēte celū felicesqꝫ vidēres dicēt. Illi aūt qui tūc nō possiderūt nūc exaltant͂ ꝛ q ieiunauerūt nūc saturant͂ q caste degerūt nūc in celesti thalāo letāt͂. q seminauerūt in lachrymis in gaudio metūt q ꝯtēpserūt terrena pcipiūt celestia. felices illi et̃ naliter eternaliter nos infelices. bti illi ppetuo ppetuo nos miseri. illi immortali glā letant͂. nos sempiterni ignis flāma torq̄bit. Alio certe me traxit q̄ꝫ instituissez orō. decreuerā beatoꝝ recēsere gaudia nō damnādoꝝ lugere aut deplorare miserias. sed cū

securos pbaueris de sua gloria felices oppositũ adduxi vt vitas mentibus fortius illaberet.

¶ Postremo diuã fruitionẽ dicendũ assuperã cum excellenti delectatiõe voluntati correspõdentẽ p caritatis retributiõe. Maximã siquidẽ delectationẽ in potẽtia cõsequi necesse est eũ ei psentat et cõiungit maximũ delectabile mõ dicim? ipam sup substãtialez deitatẽ intra intellectũ esse intelligentis et volũtati psentatã sub ratiõe summi boni eandẽq voluntatẽ in ipaz diuine et infinite bonitatis abyssum adeo in mersam vt fiat quedã mutua penetratio per amorẽ ad quã sequit fruitio que nihil aliud est q̃ꝫ summo bono clara visione perfecto amore inherere pp ter seipm. Naz ex perfecta dei cognitiõe et ardentissima dilectiõe causari dicim? in voluntate beatorũ summã et inuenerabilẽ voluptatẽ que oẽm eorũ superat iocunditatẽ. Nam torrente voluptatis sue refecit illos deus vt diuinoꝝ interpres arriopagita testatur primo de. di. no. tunc autẽ quãdo incorruptibiles et immortales erim? et christiformẽ et beatissimũ conseqmur finẽ semp cum dño scdm eloquiuz erim? visibili ipius dei aperitiõe manifestissimis splẽdorib? circa nos splẽdoribus refulgẽte sicut circa discipulos in illa diuissima trãsformatiõe. Intelligibili autẽ luminis datione ipius impassibili et in materiali mente pticiptes. et super mentẽ vnitõe ignotis et beatis immissionib? super claroꝝ radioꝝ in diuiniore imitatione super celestiũ mentium nam equales angelis erimus vt veritas dicit eloquiorũ id est filij dei resurrectionis existentes. Uacabunt spiritus illi felices iugiter dei laudib? qui erit omnia in omnibus et in optimi conditoris laudem et in enarrabilis pulchrytudinis delectatione succensi ineffabili voluptate letabuntur Uidebunt angelicos spiritus triplici sancto principatu tris ter distinctos in ordines hi sunt angeli. archãgeli. principat? virtutes. potestates. et dominatiões. troni. cherubin et seraphin. hij oẽs et singuli nomie sunt specie et natura distincti. Cuilibet eñ ãgeloꝝ proprium nomẽ est qui nũerat mltitudinẽ stellaꝝ. i. angeloꝝ et oib? eis noia vocat. Nam oĩm erũt nobis nomĩa clara. Singulis singula

sunt officia diuina bonitate distributa Quid erit orbis impatri/
cem·celi reginã dominã angelorũ·patris sponsam filij matrẽ san
cti scilicet diuinũ habitaculũ intueri·Super hec patriarchis pro/
phetis apostolis ipis ac martiribus cõsociari ineffabile est omẽs
videre omniũ habere noticiã diligere omẽs diligũt siquidem de
um plus q̃ septios: ⁊ inuicem tanq̃ seipsos: et deus illos diligit
plus q̃ illi seipsos· O beatam·o felicem·o diuinam pertuãq̃ vitã
Ecce Sixte beatissime pontifex·maxime·ecclesiarum christi excel/
lentissime·princeps totius orbis moderator optime ⁊ pacis emu/
lator Ecce inq̃ qualis pro laboribus merces·quale procertamine
premium qualis prouiciorum victoria triumphus· Heu viri mor/
tales toto nimirum lacrimarum fonte lugendi: qui neglecta tan
ta felicitate q̃ precipites in mortem penasq̃ querunt quibus ex/
clamans dico·O miseri filij superba Adam stirpe progeniti·ceno
libidinum pestilenter infecti animaduertite ne vos calligo ceci/
tatis inuoluat· Expergiscimini cum vobis haud qũaq̃ desit im
mortalitatis consequende facultas· Asciscite eternitatẽ corrupti/
onem fugite ⁊ brauium superne felicitatis complecti cum sanctis
tota virtute cõtendite·Det ille graciã qui velle dedit.Sit illi cla/
ritas ⁊ imperium celo terraq̃ ponto ⁊ inferis qui inaudita clemẽ
tia tot tãtisq̃ munerivus nr̃az voluit glorificare naturã·

Finis·

